

A KISZ KB csoport-ülése Szegeden

A KISZ KB Intéző Bizottságának döntése értelmében a Központi Bizottság tagjai csoportos ülésen vitáznak meg az országos KISZ-értekezlet és a területi küldöttgyűlések összehívásának, képviselőknek, valamint a KISZ-bizottságok, -vezetőségek tisztviselői megválasztásának rendjére kidolgozott javaslatot.

Tegnap, csütörtökön délután Szegeden került sor az egyik csoportos ülésre. Ezen Bács-Kiskun, Békés, Csongrád és Szolnok megyei bizottságainak első titkárai, szervező titkárai, illetve KB tagjai vettek részt.

A tanácskozást Borbély Gábor, a KISZ Központi Bizottságának titkára vezette.

Kora őszi csapadékhiány

Szeptember időjárási mérlege

Az őszi első hónapjának időjárását az átlagosnál alacsonyabb hőmérséklet és az ország jelentős részén szokatlanul bőséges csapadék jellemezték. Szeptember első dekádjában sarki légkömegek tartós beáramlása miatt kellemetlenül hűvös időjárás alakult ki hazánkban, így 4-7-e között 5-7 C°-kal maradt a hőmérséklet napi középértéke az évszaknak megfelelő szint alatt. A szokatlanul hideg időre jellemző, hogy 7-én hajnalban az ország északi területein, Borsodnádasd és Lőrinci körzetében talajmenti fagy lépett fel, ami elhagylatokon szeptember elején rendkívül ritka eseménynek számít.

Ezt a szokatlanul hideg szakaszt 12-15 között rövid, átmeneti felmelegedés követte. Ennek során 13-án és 14-én még 29-31 fokos nyá-

rias melegben részesültünk. A hónap második felét mérsékelt hűvös időjárás jellemezte, csak az utolsó két napon emelkedett ismét a hőmérséklet az évszaknak megfelelő érték fölé.

A hőmérséklet havi középértéke különösen a nyugati és a déli országrészekben maradtak jelentősen, mintegy másfél-két fokkal a sokévi átlag alatt. Az ország északi és keleti területein a meglehetősen kisebb mértékűnek mutatkozott, ott csak mintegy 0,5-1 C°-kal maradt el a havi középhőmérséklet az évszaknak megfelelő szinttől.

A lehullott csapadék mennyisége szokatlanul bőséges volt. Az ország területének közel a felén 100-150 mm közötti havi összegeket mértek, s a nyugati és délkeleti határszél kivételével, ahol mindössze az átlagos

körüli mennyiségek estek, a szokásos szeptemberi csapadéknak országsszerte a másfél-háromszorosra hullott le. Különösen sok esőt kapott az ország északi és északkeleti területe, ahol helyenként a sokévi átlag négyszerese is leesett. Heves zivataroktól kísért kiadós országos esők 3-án és 4-én, valamint 15-18-a között hullottak: ekkor több helyütt 30-50 mm-es napi összegeket is mértek. Az esőzéseket 17-én és 18-án a Dunántúlon több helyütt **pusztító szélviharok** kísérték.

A Dél-Alföld havi csapadéka a gyakori zivataros-záporos esők miatt eléggé szélsőséges területi eloszlást mutat, s Makó körzetének kivételével mindenütt jelentősen felülmúlta a sokévi átlagot, amint azt a következő adatok igazolják: Bácsalmás 54 mm (129%), Kiskunhalas 68 mm (170%), Kiskunfélegyháza 85 mm (218%), Kecskemét 89 mm (254%), Szentes 64 mm (157%), Szeged 55 mm (134%), Makó 43 mm (95%), Mezőhegyes 62 mm (148%), Orosháza 133 mm (302%). Területünkön a legnagyobb esők 15-én és 16-án hullottak, így például Orosházán 15-én 37 mm-t, Kecskeméten 16-án 33 mm-t mértek. Szegeden 13 csapadékos nap fordult elő, a legnagyobb 24 órás csapadékot, 15 millimétert 1-én jegyezték fel.

Városunkban a havi középhőmérséklet 15,9 C° volt, ez 1,6 C°-kal alacsonyabb a sokévi átlagnál. A legnagyobb felmelegedés 30 C°-ot ért el, ezt 14-én jegyezték fel, ezalacsonyabbra 7-én süllyedt a hőmérséklet, amikor hajnalban mindössze 6 C°-ot mértek. A gyakori csapadékos, borult időjárás miatt a napsütés nagyon mostohán alakult. Szegeden mindössze 152 óra volt a havi napfénytartam, ami a sokévi átlagnak (211 óra) csupán 72 százaléka. A napfényességére jellemző hogy az elmúlt hónapban 8 napon egyáltalán nem kapott Szeged napsütést, holott a sokévi meteorológiai megfigyelések tanúsága szerint szeptemberben csupán 1-2 napsütés nélküli napra számíthatunk.

Dr. Péczely György egyetemi tanár

Miseruhák, textiltörödékek

Beszélgetés Tésikné Knotik Márta textilrestaurátorral

A Móra, Ferenc-emlék-érem oklevelének indoklása szűk szavú: „Tésik Józsefné, a magyar múzeumiügy érdekében kifejtett kiemelkedő munkássága elismerésül.” A múzeológusok legmagasabb szakmai kitüntetése elismeri Tésikné Knotik Mártának, a szegedi Móra Ferenc Múzeum textilrestaurátorának közel két évtizedes munkásságát, azt a magas szintű manuális tevékenységet, mellyel jónéhány felbecsülhetetlen értékű textillemelket mentett meg a pusztulástól, értékeli a munka tudományos feldolgozását a publikációkat, a fiatal múzeológusok nevelésében kifejtett érdemeit. Soha senki sincs olyan közvetlen kapcsolatban egy-egy tárggyal, mint éppen a restaurátor. A kitüntetés átadásáról híreinkben már beszámoltunk. Most, az országos múzeumi és műemléki hónap keretében jó alkalom kínálkozik arra, hogy Tésikné Knotik Mártával el-
beszéljünk a textilrestaurátor munkájáról.

— **Ugy tűnik, az utóbbi időben a nagyon összetett és bonyolult múzeumi tevékenység egészében előtérbe került a restauratori munka. A megmentett leleteket, az összegyűjtött és őrzött értékeket a restaurátor javítja, konzerválja, őrizi meg a holnapnak.**
— Valóban az elmúlt években megmozdult a hosszú évekig tartó álló víz. A Múzeumi Restaurátor és Módszertani Központ ez évben először restaurátorpályázatot hirdetett képzőművészeti alkotások kategóriájában, néprajzi, ipartörténeti, iparművészeti tárgyak, régészeti leletek és természettudománygyűjtemények kategóriájában. Ez jelentősen inspirálta az ország restaurátorait, hogy legszebb, legsikerültebb munkáikat a közönség és a szakma is megismerje. A beérkezett pályamunkákból a veszprémi Bakony Múzeum rendezett kiállítást összekapcsolva a harmadik restaurátor-konferenciával és az első ízben megrendezett Nemzetközi Restaurátor Szemináriummal. A pályázatra én az Iparművészeti Múzeum restaurált gótikus miseruháit küldtem be, s ezzel második díjat nyertem. Első díjat kapott az Eszterházi-színház restaurálójának. Ez a pályázat megkövetelte a feladat leírását, dokumentálását. A nemzetközi szeminárium résztvevői megtekintették a budapesti Iparművészeti Múzeumban A megmentett műkincsek című ki-

állítás, mely a múzeum restaurátorainak munkáját, nagyfokú hozzáértését példázta. Ott láthatták a külföldi szakemberek a pályázati anyagok jó részét is. Egyöntetű volt a véleményük, hogy a bútór-, ötvös- és textilrestaurálás hazánkban nagyon magas színvonalú.

— **Egy ilyen sikeres pályázat után mivel foglalkozik most, milyen munkák kerülnek ki kezei közül?**

— Két területtel foglalkozom intenzíven. A hatvanas évektől foglalkoztam a nyomott anyagok restaurálásának problémájával. A szegedi múzeumnak nemrég birtokába jutott egy első világháborús időkből való úgynevezett „oktatási kendő cs. k. gyalgóság részére”. E kendő segítségével katonákat oktattak, s ábrái, szövegei tartalmazzák szinte a kiképzés minden területét, a fegyverektől a lövedékeken át az öltözködésig, rajta vannak a korabeli rangjelzések és kitüntetések, sőt a katonadalok kottái és szövegei. A folthiányokat anyagpótlással, a rajzos részeket visszarájzolással lehet restaurálni. Másik nagy témám a régészeti textilak és textiltörödékek vizsgálata. Tíz éve rendezgetjük, gyűjtjük ezeket a textilmaradványokat, és egy évtized távollátból látszik, hogy érdemes volt. A 30-40 darab textiltörödéket három kis dobozban, üvegtégelyekben őrzük. Nemrégiben is Horváth Ferenc régész két ritka darabbal, a XIII-XIV. századból való övtörödékekkel lepett meg. Izgalmas és érdekes feladat kideríteni, milyen anyagból, milyen szövésel készültek ezek a textiliák, az eredményekből sok mindenre következtethetünk. Ezeknek vizsgálata komplex feladat, a régész, a restaurátor és az anyagvizsgáló közös tevékenysége. Az anyagvizsgálatokat a JATE állatrendszertani intézetének sorban publikáljuk, mert a raktárakban, dobozokban ez holt toke.

— **Restaurátorok körében mi a vélemény: tökéletes műsége kell törekedni, vagy meginkább elkülöníteni az eredetit és a restaurált részeket?**

— Ez ma sem eldöntött, ma is vitatott kérdés régészkörökben. Az én véleményem, hogy maximálisan törekedni kell a tökéletesre, ami természetesen soha sem sikerülhet. Ez a kü-

lönbség éppen elég ahhoz, hogy elkülönüljön az eredeti és restaurált rész. Mások az anyagok, a festések, tehát tökéletes ügysem lehet a restaurálás.

— **A szegedi múzeum nagy kiállítással szerepel jelenleg Milánóban, a magyar hetek eseményein.**

— Valóban, az Olaszországban, Milánóban szeptember végén megnyílt magyar hetekre a szegedi Móra, Ferenc Múzeumot kértek fel reprezentatív kiállítás rendezésére. Ezen a kiállítás festett népi bútorokat, tápi, apátfalvi és Szeged környéki viseleteket, népi kerámiákat és az általam restaurált vásárhelyi szörhímzéseket mutatjuk be. Ennek a kiállításnak előkészítése volt a közelmúlt legjelentősebb feladata.

Tésikné Knotik Márta régi ruhákat gyűjt, száz- meg százéves textiliáknak ad új szépséget, ezeréves textiltörödékeket vállal - textilrestaurátor, múzeológus. A legkiválóbbak közül való.
Tandí Lajos

Higiénikusok vándorgyűlése

Pest megye szentendrei központjában megkezdődött a Magyar Higiénikusok Társaságának 21. vándorgyűlése. A háromnapos tanácskozás megnyitóján megjelent dr. Zsögön Éva egészségügyi államtitkár, Barinkai Oszkárné, a Pest megyei pártbizottság titkára, dr. Mondok Pál, a Pest megyei tanács elnöke.

Az ország minden tájáról érkezett szakembereket dr. Bakács Tibor professzor, a társaság elnöke köszöntötte. Elmondotta, hogy a vándorgyűlés többek között az agglomeráció higiénés kérdéseit, a műanyagok általános közegészségügyi problémáit, a gyermek- és ifjúsághigiéné feladatait vitatja meg. Ezután dr. Zsögön Éva tartott előadást.

A könyvtár tudományi és módszertani központban

Nemzetközi adatbank kezdi működését

Nemzetközi adatbank kezdi működését hamarosan a könyvtár tudományi és módszertani központban, a nemzetközi tudományos műszaki információs rendszer egyik alszolgáltatásaként. Az új szolgáltatást összegyűjti a KGST-országokból és más országokból is a könyvtári és tájékoztató intézmények felszereléseire, technikák berendezéseire vonatkozó információkat, azokat rendszere-

rezi, tárolja és a tagországok, az érdeklődők rendelkezésére bocsátja.

A bázisszerv a későbbiekben prognózistanulmányokat is készít, tanácsot, felvilágosítást nyújt a berendezések kiválasztásában. Évente várhatóan 1500-2000 információt fogad és dolgoz fel, áttekintést nyújt a választék-ról s megszünteti a párhuzamos tájékozódást, tájékoztatást. (MTI)

A műszaki könyv — termelőeszköz

Az idén 15. alkalommal rendezik meg, október 8. és 31. között a műszaki könyvnapokat. Az ünnepélyes megnyitóra ma Szegeden, a Technika Házában rendezett kiállításon és az ehhez kapcsolódó műszaki könyvfórumon kerül sor. Ez, a már hagyományosnak számító országos seregszemle az egész ország műszaki társadalmát megmozgatja, de nekünk, szegedieknek különösen figyelmet igénylő, hiszen abban a megítélő szerepkörben is bemutatkozhatunk, hogy az országos megnyitónak városunk ad otthont.

A kiállításon 55 újdonság és 400, a közeli években kiadott műszaki könyv mutatkozik be. Az idei könyvek közül 12 alapfokú, 18 középfokú és 25 felsőfokú kiadvány.

A műszaki könyvnapok idejében nemcsak reprezentatív kiállításra kerül sor, hanem a város, de az egész ország számos üzemében, gyárában, intézményében, a termelőmunka közvetlen életközelségében kiállításokon, anekdotokon, szakíró-olvasó találkozásokon, könyvvásárokon kerül a műszaki könyv az érdeklődés középpontjába, igazolva azt a ténnyt, hogy a műszaki szakirodalom ma már szerszám, termelőeszköz, valódi anyagi erő a népgazdaság, s ezen belül önmagunk szolgálatában. Ezért is tartja fontosnak a szervező bizottság mindama rendezvényeket, amelyeken szocialista brigádok tagjai, irányító, alkotó, gyakorló műszaki értelmiségünk, szakmunkásaink, továbbtanuló dolgozók a műszaki kultúra alapvető hordozóival, a műszaki-tudományos irodalommal ismerkednek.

Az idei műszaki könyvnapok kiadványainak tematikáját a XI. pártkongresszus szellemében, az ötödik ötéves terv célkitűzéseit szolgálva úgy állították össze, hogy az elmúlt hónapban 8 napon egyáltalán nem kapott Szeged napsütést, holott a sokévi meteorológiai megfigyelések tanúsága szerint szeptemberben csupán 1-2 napsütés nélküli napra számíthatunk.

Dr. Péczely György egyetemi tanár

Ma Szegeden

A műszaki könyvnapok országos megnyitója

A műszaki könyvnapok országos szervező bizottsága amely a Technika Háza kiállítását délután 2 órakor tartja a megnyitó ünnepséget Szegeden, a Technika Házában nagyteremben. Beszédet mond dr. Simon Pál nehézipari miniszter. Pál Kovács Sándor, az Ugyancsak ma nyílik meg a MTESZ főtájkára elnököl.

Régészeti lelet

Pécs belvárosában, a sett dominikánus kolostor Munkácsy utca 8. számú ház udvarán, egy eddig ismeretlen középkori épület romjaira bukkantak a régészek. Nagy a valószínűsége annak, hogy a régóta keresett dominikánus kolostor maradványai kerültek napvilágra. Mint az utóbbi időben annyiszor, most is a pincés vezettek a nyomra.